

Сыр бойы

№122 (21197) 18 тамыз, сейсенбі 2026 жыл

Қызылорда облыстық қоғамдық-саяси газет. 1929 жылдың 1 шілдесінен шығады

/// ПРЕЗИДЕНТ

АЛДАҒЫ ЖЫЛДАРДЫҢ ДАМУ БОЛЖАМЫ

Ақордада Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың төрағалығымен ұлттық экономиканы дамыту және бюджетті жоспарлау мәселелері жөнінде кеңес өтті.

Іс-шараға Премьер-министр Олжас Бектенов, Президент Әкімшілігінің басшысы Роман Скляр, Ұлттық банк төрағасы Тимур Сүлейменов, Жоғары аудиторлық палата төрағасы Әлихан Смайылов, Премьер-министрдің орынбасары – Ұлттық экономика министрі Серік Жұманғарин, Президенттің экономикалық мәселелер жөніндегі көмекшісі Нұрлан Байбазаров және Қаржы министрі Мәди Тәкиев қатысты.

Президентке экономиканың қазіргі ахуалы туралы баяндалып, 2027-2029 жылдарға арналған әлеуметтік-экономикалық даму бол-

жамдары, 2027-2029 жылғы республикалық бюджет параметрлері жөнінде мәлімет берілді.

Талқылау барысында Мемлекет басшысы биыл экономикалық өсім көрсеткіштеріне қол жеткізу, сондай-ақ республикалық және жергілікті бюджет теңгерімділігін қамтамасыз ету қажеттігін атап өтті. Сонымен қатар 2027-2029 жылдарға арналған бюджеттің негізгі басымдықтарының бірі – аурухана, балаларды оңалту орталығы, мәдениет, спорт ғимараттары секілді инфрақұрылымдық және әлеуметтік нысандар құрылысын жеделдетіп салу керек екенін айтты.

/// СЕМИНАР

ЭКСПОРТҚА БАСТАР ЖОЛ

Фото ЖИ арқылы жасалды

Қызылордада отандық өндірісті қолдау, өңделген өнім үлесін көбейту және өңір кәсіпкерлерінің сыртқы нарыққа шығу мүмкіндігін кеңейтуге арналған оқу-семинар өтті. Облыс әкімдігінде ұйымдастырылған кездесуге 100-ден астам кәсіпкер, мемлекеттік орган, даму институты мен салалық ұйым өкілдері қатысты. Жиынның ерекшелігі – экспорт туралы жалпы ұранмен шектелмей, өнімді шетелге шығарудың нақты тізбегін: нарықты таңдаудан бастап сертификаттауға, логистикадан қаржыландыруға, бренд қалыптастырудан төлем қауіпсіздігіне дейінгі мәселелерді бір алаңда қарастыруында болды.

Семинарды облыс әкімінің орынбасары Нұриддин Аманқұл ашып, жергілікті кәсіпорындардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру мен сыртқы нарықтарға шығуын қолдау мемлекеттік саясаттың маңызды бағыты екенін атап өтті. Бағдарламада QazTrade, QazIndustry, Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі және Түркиядан келген Alyors Group сарапшысының жеке блоктары қарастырылған.

ҚОРҒАУ НҰСҚАМАСЫ – ҚАУІПТІҢ АЛДЫН АЛУ ҚҰРАЛЫ

Қызылорда облысында жыл басынан бері 1600-ден астам адамға қатысты қорғау нұсқамасы шығарылып, 430-ға жуық адамға ерекше талаптар белгіленді.

Облыстық полиция департаменті хабарлағандай, қорғау нұсқамасының талаптарын бұзған 120-дан астам адам Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің 461-бабы бойынша әкімшілік жауапкершілікке тартылды.

– Сонымен қатар есепті кезеңде отбасылық-тұрмыстық салада 50-ге жуық қылмыс тіркелді. Жыл басынан бері шығарылған қорғау нұсқамасының саны өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда 1,6 пайызға артты. Бұл – құқық қорғау органдарының отбасылық-тұрмыстық жанжалдар мен зорлық-зомбылықтың алдын

алу бағытындағы профилактикалық шараларының нәтижесі, яғни анықталған қауіп-қатерлерге уақытылы ден қою тетіктері белсенді қолданылғанын көреміз. Қорғау нұсқамасының шығарылуы зорлық-зомбылық фактілері көбейді дегенді білдірмейді. Керісінше бұл – жәбірленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету және зорлық-зомбылықтың қайталануына жол бермеу мақсатында қолданылатын негізгі профилактикалық шаралардың бірі.

2-бет

ШИКІЗАТТАН – ДАЙЫН ӨНІМГЕ

Бұл тақырыптың Қызылорда үшін маңызы өңірдің экспорт құрылымынан анық көрінеді. QazTrade ұсынған мәлімет бойынша 2025 жылы облыс экспорты 586,2 млн АҚШ долларын құраған. Оның 77 пайызы мұнай мен уранға тиесілі. Экспорттың 51,2 пайызы Қытайға, 38,2 пайызы Ресейге бағытталған, яғни екі нарықтың үлесі 89 пайызға жетеді. Дегенмен өңделген және шикізаттық емес тауарлар арасында өсім бар: күріш экспорты 6,7, тұз 18,2, жылтыратылған шыны 36,1 пайызға ұлғайған. Балық өнімдері де өңір экспортының тұрақты бағыттарының бірі болып отыр.

Сол себепті жиында «қанша экспорттаймыз?» деген сұрақтан гөрі «тағы нені экспорттай аламыз?» деген мәселе алдыңғы қатарға шықты. QazTrade бағалауынша, Қызылорда облысының дайын және өңделген өнім бойынша қосымша экспорттық әлеуеті жылына 72-218 млн доллар аралығында. Оның 93 пайызы шикізаттық емес секторға тиесілі. Негізгі резерв күріш пен жарма өнімдерінде, керамика мен шыныда, агроөнеркәсіп және тағам өндірісінде, балық өнімдерінде, полимерлер мен құрылыс материалдарында жатыр. Жоғары басымдық берілген тауарлардың қатарында күріш, күріш кеспесі, балық филесі, тұз және санитарлық керамика бар. QazTrade өкілі Нұрлан Құлбатыров кәсіпкерлерге отандық өнімді ілгерілету

құралдары мен сыртқы нарыққа шығудың қолданыстағы арналары туралы баяндалды. Кәсіпкерлер үшін ең өзекті сұрақтардың бірі – өнімді қай елге ұсыну және алғашқы сатып алушыны қалай табу. Осы ретте сауда-экономикалық миссиялар, халықаралық көрмелер, B2B кездесулер және Made in Kazakhstan цифрлық платформасы секілді құралдардың мүмкіндігі түсіндірілді.

Мұндай қолдау кәсіпкерге дайын сатып алушыны қолына ұстатып берумен шектелмейді. Оның мақсаты – компанияны сыртқы нарыққа шығуға дайындау, іскерлік байланыс орнататын алаңдарға қосу және қазақстандық өнімнің тұрақты көрінуіне жағдай жасау.

2-бет

/// НАЗАР

КӘСІПКЕРЛІК – ЭКОНОМИКА ҚУАТЫ

Жергілікті өнім өндірісін арттыру үлкен басымдыққа ие. Қазір облыс орталығында түрлі мақсатта өнім шығаратын кәсіпорындар көбейіп келеді. Бірқатарын облыс әкімі Мұрат Ерғешбаев аралап көріп, кәсіпорындарды дамыту бойынша жауапты сала басшыларына тапсырма берді.

Аймақ басшысы Белкөл кентіндегі «Вега Пром» ЖШС-ның автоклавы газоблок пен құрғақ құрылыс қоспаларын өндіру зауытына барды.

Кәсіпорынның жылдық өндірістік қуаты 30 мың текше метр, құрылысқа 30 адам тартылған. Қазіргі таңда нысанда техникалық іске қосу жұмыстары жүргізілуде. Мемлекеттік қолдау аясында 3 гектар жер телімі беріліп, қажетті құрал-жабдықтар мен техникалар Қытайдан жеткізілген. Кәсіпорынды қыркүйек айында толық іске қосу жоспарланып отыр.

Дәл осы аумақта орналасқан асфальтбетон өндірісі «Орда автодор» ЖШС-ның жеке қаражаты есебінен іске қосылған. Сағатына 60 тонна асфальтбетон қоспасы өндіріледі, жоба құны 1 млрд теңге. Бүгінде өндірілген өнім ішкі нарықтың сұранысын толық өтеуде.

Келесі нысан – қала орталығында салынып жатқан «Пана Қарақөз» қонақүйі. Заманауи үлгідегі қонақүйде 70-ке жуық нөмір қарастырылған. Сондай-ақ келушілерге қолайлы жағдай жасау мақсатында заманауи технологиялар енгізілмек. Мұнан бөлек ғимаратта «Тағу» эт-

но-кофеханасы орналасатын болады. Қазіргі уақытта ғимараттың іші әрленіп, қасбеті қапталып жатыр. Қонақүй биыл пайдалануға беріледі.

Облыс әкімі балық шаруашылығын дамыту мақсатында құрылған «Хан Бекіре» ауыл

шаруашылығы өндірістік кооперативінің жұмысымен де танысты. Жоба құны 31,4 млн теңге, негізгі өндірістік қуаттылығы жылына 28 мың тонна. Мұнда альянсий, орыс бекіресі, янтарь және форель өсіріліп, облыс аумағына сатылымға шығарылады.

Сондай-ақ аймақ басшысы «Шапағат» жеке кәсіпкерлігінің жылыжай шаруашылығын аралады. Кәсіпкер озық технологияларды пайдалана отырып, бау-бақша өнімдерін өсірумен айналысады. Құны 45 млн теңге, аумағы 1 200 шаршы метр жылыжайда Ташкент лимоны мен қиярдың бірнеше түрі өсірілуде.

«СБ» ақпарат

ЕЛГЕ ҚЫЗМЕТ ҮЛГІСІ

Кеше Қазақстан Республикасы Парламентінің 30 жылдығына орай өткен салтанатты шараға зиялы қауым өкілдері, облыстық, қалалық және аудандық маслихат төрағалары мен депутаттары қатысты.

Облыс әкімі Мұрат Ерғешбаев Қазақстан Парламентінің ел тәуелсіздігін нығайтудағы және мемлекеттің тұрақты дамуын қамтамасыз етудегі ерекше рөліне тоқталды.

—Отыз жылдан астам уақытта Қазақстан Парламенті тәуелсіз еліміздің құқықтық негізін қалыптастыруға, мемлекеттік институттарды нығайтуға және еліміздің тұрақты дамуына зор үлес қосты.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы «Елімізде саяси және заңнамалық тұрғыдан сапасы жоғары парламенттік мәдениет қалыптасты. Бұл — Қазақ-

станды дамыған ел ретінде айқындайтын ең маңызды көрсеткіштің бірі. Парламенттің әрбір шақырылымы Қазақстанның алға қарай нық сеніммен қадам басуына зор серпін берді» деген болатын.

1995 жылғы Конституцияның қабылдануы қос палаталы кәсіби Парламенттің қалыптасуына жол ашты. Еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуына серпін

беретін, азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын қорғауға бағытталған үш жарым мыңға жуық заң қабылданды, мемлекеттік басқарудың жаңа үлгісі қалыптасты.

Конституциялық реформалардың нәтижесінде Парламенттің өкілеттігі кеңейіп, депутаттық корпус пен азаматтық қоғам арасындағы байланыс нығайды.

1995 жылдан бері өңірімізден 27 азамат Қазақстан Республикасы Парламенті Сенаты мен Мәжілісіне депутат болып сайланды. Олар аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуына қатысты өзекті мәселелердің шешілуіне зор үлесін қосты. Арал өңірінің экологиялық ахуалы,

су қауіпсіздігі, ауылдарды қолдау, инфрақұрылымды жаңғырту, халықтың тұрмыс сапасын жақсарту бағытындағы бастамалар — соның айқын дәлелі.

Осы ретте ұлт мүддесін бөрінен биік қойып, елге адал қызмет еткен аймағымыздан сайланған Парламент депутаттарына барша Сыр жұртшылығының атынан шынайы алғысымды білдіремін, — деді облыс әкімі.

Шарада Бығали Қаюпов, Балайым Кесебаева сөз сөйлеп, ел дамуына сүбелі үлес қосып жүрген бірқатар азамат «Қазақстан Республикасының Парламентіне 30 жыл» медалімен марапатталды.

«СБ» ақпарат

/// ҚАБЫЛДАУ

ФУТБОЛДЫ ДАМУҒА МӘСЕЛЕСІ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Облыс әкімі Мұрат Ерғешбаев Қазақстан футбол федерациясының бас хатшысы Манн Скотты қабылдады. Кездесуде аймақ спортын, соның ішінде футболды дамыту мәселесі талқыланды.

— Бүгінде өңірімізде футболды дамытуға ерекше көңіл бөлініп келеді. Біздің мақсатымыз — бұқаралық футболдан бастап кәсіби клубқа, академияға және Ұлттық құрамаға дейінгі біртұтас жүйе қалыптастыру. «Қайсар» футбол клубы жекешелендіріліп, оның ұзақмерзімді дамуына жаңа мүмкіндік берілді. Қазіргі таңда клубтың заманауи базасы мен академиясы салынуда. Бұл нысандар балалар-жасөспірімдер футболын дамытып, клубтың өз тәрбиеленушілерін негізгі командаға жеткізеді.

Сонымен қатар қызылордалық команда Қазақстан Кубогының жартылай финалына шықты. «Женіске» қарсы алғашқы жартылай финалдық ойында «Қайсар» 3:1 есебімен жеңіске жетті. Екінші жартылай финалдық кездесу 19 тамызда өтеді. Осы ретте сіздермен бірлесіп өңір футболын дамыту мақсатында ауқымды жұмысты атқаруға шақырамын, — деді облыс әкімі.

Өз кезегінде Манн Скот ризашылығын білдіріп, ұсыныстарды бірлесіп талқылауға ниетті екенін жеткізді.

Айта кетейік, 2022 жылдан бері аймақта 27 спорт нысаны пайдалануға берілді. Мемлекет басшысының тапсырмасымен 11 мың орындық «Қайсар Арена» стадионы салынып, өткен айда УЕФА-ның IV санатты жоғары мәртебесі берілді. Облыс орталығында аумағы 25 мың шаршы метрлік «Қызылорда Арена» спорт кешені бой көтеруде. Бұдан бөлек, кәсіпкерлердің демалуымен, Ұлттық компаниялар, спорт федерацияларының қолдауымен маңызды жобалар жүзеге асырылуда. Атап айтқанда, Қазақстан футбол федерациясының қолдауымен Ғ.Мұратбаев атындағы стадионның қосалқы алаңы мен Жалағаш ауданының орталық стадионы күрделі жөндеуден өтті. «Самұрық Қазына Траст» қорымен бірлесіп Қызылорда қаласында «Теннис орталығы» ашылды.

Өткен жылы «Қазақстан халқына» қорының қолдауымен Шиели, Жалағаш аудандарында жаңа спорт кешені және Қызылорда қаласында мүмкіндігі шектеулі жандарға арналған заманауи Инклюзивті спорт орталығы ел игілігіне табысталды.

Бүгінде облыста 377 мыңнан астам тұрғын бұқаралық спортпен шұғылданады.

ЭКСПОРТҚА БАСТАР ЖОЛ

ШЫҒЫННЫҢ ҚАЙ БӨЛІГІ ӨТЕЛЕДІ?

Кәсіпкерлерді қызықтырған маңызды мәселенің бірі — экспортқа жұмсалған шығынның қандай бөлігі мемлекет есебінен өтеледіні. QazTrade таныстырылымында шетелдік көрмелер мен жәрмеңкелерге қатысу, тауар белгісін тіркеу, шетелдегі өкілдік пен қойманы ұстау, сертификаттау, жарнама және тасымалдау шығындары бойынша қолдау қарастырылғаны айтылды. Тауарды ілгерілетуге қатысты шекті сома 13 мың АЕК-ке дейін, ал жеткізу мен тасымалдауға 75 мың АЕК-ке дейін белгіленген. Өтем көлемі өңдеу деңгейі мен кәсіпкерлік субъектісінің санатына қарай есептеледі.

Өндірістік қолдау шараларына «Qaz-Industry» Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы» АҚ Бизнесі ынталандыру дирекциясының басшысы Дархан Жұмаділов тоқталды. Ол еңбек өнімділігін арттыру, мамандардың біліктілігін көтеру, заманауи басқару технологияларын енгізу, энергия аудитін өткізу, жаңа технологиялық және цифрлық жабдық сатып алуға жұмсалған шығындарды өтеу тетіктерін түсіндірді.

QazIndustry бағдарламасы бойынша мұндай шығындардың 40 пайызына дейін өтеу қарастырылған. Қызметкерлер құзыретін арттыруға 30 млн теңгеге дейін, өндірісті ұйымдастыру тиімділігіне 20 млн теңгеге дейін, технологиялық процестер мен цифрлық жабдыкқа 60 млн теңгеге дейін қолдау көрсетіледі.

Кәсіпкерлер жаңа жабдық сатып алу, мамандарды оқыту, сертификаттау және өтім беру тәртібіне қатысты сұрақтарына да жауап алды. Қолдау алу үшін кәсіпорынның тиісті талаптарға сәйкес болуы, салық берешегінің болмауы және қажетті құжаттарды электронды түрде ұсынуы тиіс.

БЕС СҰРАҚ ЖӘНЕ АЛТЫ ТЕКСЕРУ

Семинардың тәжірибелік бөлігіне Түркия Республикасынан арнайы келген Alyors Group холдингінің экспорт жөніндегі

1-бет

директоры Неджметтин Öнер ерекше екпін берді. Оның «Экспорт және брендинг» тақырыбындағы баяндамасы экспортты тек шекаралар тауар өткізу деп қарамай, алдын ала есептелген бизнес-модель ретінде құруға арналды.

Сарапшының презентациясында әр экспорттық мәміле бес негізгі сұраққа жауап беруі тиіс екені көрсетілді: «Мен нені сатамын?», «Кімге және қайда сатамын?», «Қандай бағамен және қандай жеткізу шартымен сатамын?», «Тауар қалай жетеді?», «Төлемді қалай қамтамасыз етемін?». Яғни өнім сипаттамасы мен техникалық талаптан бастап мақсатты нарық, экспорт бағасы, Incoterms, тасымал, кедендік рәсімдер, құжаттар және төлем қауіпсіздігі, бөрі келісімге дейін айқындалуы қажет.

Өнер экспортқа дайындықты алты бағыт бойынша тексеруді ұсынды. Біріншісі — қуат: кәсіпорын бір реттік емес, қайталанатын тапсырысты тұрақты орындай ала ма? Екіншісі — құн: зауыттан шыққан өнім бағасына логистика, фрахт және өзге шығындар қосылғанда тауар бәсекеге қабілетті болып қала ма? Үшіншісі —сертификаттау: өнім мақсатты елдің талаптарына сай ма? Төртіншісі — қаптама: халықаралық нарыққа лайық тіл, міндетті ақпарат және тасымалдауға төзімді орама бар ма? Бесіншісі — өнімнің сақтау мен тасымалдау кезеңіндегі қажеттілігі. Ал алтыншысы — айналым қаражаты: шетелдік төлем түскенге дейін өндірісті қаржыландырып, тапсырысты тоқтатпай орындауға мүмкіндік бар ма?

Осы тұста брендинг мәселесі де экспорттың ажырамас бөлігі ретінде қаралды. Өнім сапалы болғанымен, оның атауы, қаптамасы, нарыққа түсінікті сипаттамасы, сатып алушыға беретін құндылығы және тұрақты жеткізу қабілеті бір-бірімен үйлеспесе, халықаралық нарықта орнығу қиын. Әсіресе Қызылорда үшін күріш, тұз, балық, ет-сүт өнімдері, шыны, керамика мен құрылыс материалдары секілді бағыттарда шикізатты ғана емес, жоғары қосылған құны бар дайын өнімді брендпен ұсыну маңызды. Бұл өңір экономикасын бір немесе екі ірі экспорттық тауарға

тәуелділіктен біртіндеп алыстатудың нақты жолдарының бірі.

Кездесу барысында кәсіпкерлердің қойған сұалдары да осы практикалық мәселелер төңірегінде болды: қай нарықты тандаған дұрыс, шетелдік серіктесті қалай тексеруге болады, сертификат шығыны өтеле ме, жаңа жабдыкқа жұмсалған қаражаттың бір бөлігін қайтару мүмкін бе, көрмеге қатысу мен логистикаға мемлекет қандай қолдау береді, экспорт бағасын қалай есептеу керек, тауардың жеткізу шартын қалай тандайды, төлемнің қауіпсіздігін қалай қамтамасыз етеді, айналым қаражаты жетпеген жағдайда қандай қаржы құралына жүгінуге болады? Бір күндік семинар осы сұрақтардың әрқайсысын жеке институттың қызыретімен байланыстырып, кәсіпкерге қай мәселе бойынша қай ұйымға жүгінуге керектігін нақтылап берді.

Нәтижесінде Қызылордадағы оқу-семинар экспорттың тек ірі кәсіпорындарға арналған күрделі бағыт емес екенін, оған жүйелі дайындалған шағын және орта бизнес те қадам жасай алатынын көрсетті. Өңірде экспортқа жарамды өнім бар, өндірістік тәжірибе бар, шетелдік нарыққа қызығушылық та жоғары. Ендігі мәселе — мүмкіндікті нақты келісімшартқа айналдыру. Ол үшін кәсіпорын өнім көлемін тұрақтандырып, сапа мен сертификатты қамтамасыз етіп, шығынды дәл есептеп, логистиканы жоспарлап, қаржылық тәуекелді азайтып, ең бастысы, өз тауарын халықаралық нарықта түсінікті әрі сенімді бренд ретінде ұсына білуі қажет.

Мұндай кездесулердің құндылығы да осында: кәсіпкерге «экспортқа шығу керек» деп қана айтпай, сол жолдың қай жерден басталатынын және әр кезеңде қандай құрал бар екенін көрсету. Экспорт алыстағы нарыққа жөнелтілген бір вагон немесе бір контейнер тауардан басталмайды. Ол кәсіпорынның өз мүмкіндігін дұрыс есептеуінен, нарықты зерттеуінен, сенімді серіктес табуынан және әр келісімнің тәуекелін алдын ала басқаруынан басталады.

Бағлан АМАНЖОЛ,
«Сыр бойы»

ҚОРҒАУ НҰСҚАМАСЫ — ҚАУІПТІҢ АЛДЫН АЛУ ҚҰРАЛЫ

Әрбір қорғау нұсқамасы бойынша оның талаптарының сақталуына бақылау жүргізіп, құқық бұзушының мінез-құлқын бақылауда ұстаймыз. Келеңсіз жағдай қайталанса, қолданыстағы заңнамаға сәйкес тиісті шаралар қабылданады, — деді департаменттің қоғамдық қауіпсіздік басқармасы бөлімінің ерекше тапсырмалар жөніндегі аға инспекторы, полиция подполковнигі Замира Сайқондықызы.

Полиция өкілі жұмыстың негізгі бағыты — отбасылық-тұрмыстық жанжалдардың асқынуына жол бермеу, зорлық-зомбылықтың қайталану тәуекелдерін ерте анықтау және жәбірленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету екенін атап өтті.

— Біз зорлық-зомбылық жасаған адамға қатысты шаралар қабылдаумен шектелмейміз. Оның мінез-құлқын одан әрі бақылауға және қайталанған құқықбұзушылықтардың алдын алуға күш саламыз. Қорғау нұсқамасы шығарылғандар профилактикалық бақылауға алынып, олардың тұрғылықты жері бойынша тексеру, профилактикалық әңгімелесу жүргізу, белгіленген шектеулердің сақталуын бақылау және қажет болған жағдайда тиісті профилактика субъектілерімен бірге қосымша шаралар қабылдау қамтамасыз етіледі. Нұсқама талаптарын бұзған немесе зорлық-зомбылық әрекеттерін қайталаған жағдайда қолданыстағы заңнамаға сәйкес тиісті құқықтық шаралар қабылданады, — дейді ол.

Назерке САНИЯЗОВА,
«Сыр бойы»

1-бет

/// САЙЛАУ - 2026

ҚҰРМЕТТІ САЙЛАУШЫ!

2026 жылғы 23 тамыз күні Құрылтай сайлауы өткізіледі.

Өз тіркелген учаскенізге келіп, сағат 07.00-ден 20.00-ге дейін дауыс беруге мүмкіндігіңіз бар. Ол үшін жеке куәлігіңізбен бірге келуіңіз қажет. Егер дауыс беру күні өзге аймаққа іссапармен барып немесе өзге де себептермен өз учаскенізді ауыстырсаңыз, есеіңнен шығару куәлігіңізбен бірге келуіңіз қажет.

Өз учаскенізді saylau.orda.gov.kz сайтынан көре аласыз!
Сіздің дауысыңыз маңызды!

/// БРИФИНГ

ЕКПЕ — ІНДЕТКЕ ҚАРСЫ ҚАЛҚАН

Өңірімізде жұқпалы ауруларға қарсы жоспарлы егуден бас тартқандар қатары азаймай тұр. Быыл 6 айда олардың саны 2025 жылмен салыстырғанда 1,7 пайызға жоғарылады.

Облыстық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау департаменті профилактикалық екпемен қамту деңгейі оптималді көрсеткіштен төмен болғанын мәлімдеді.

— Біз денсаулық сақтау басқармасымен бірлескен жұмысты күшейттік. Жыл басынан бері 27 ата-ана екпе туралы көзқарасын өзгертіп, балалар екпе алды. Профилактикалық екпені маңызды зор. Қызылша ауруының жиілеуіне байланысты іске қосылған қосымша егу науқанының нәтижесінде 5450 адам екпемен қамтылып, аурушандық төмендеген. Осы жылдың алғашқы 2 айында 25 дерек есепке алына, наурыз, сәуір айларында бірле-бір дерек есепке алынған жоқ, — деді департамент басшысы Гүлмира Сыздықова.

Конго-Қырым геморрагиялық қызбасының зертханалық жолмен расталған 11 жағдайы анықталды. 1403 тұрғын кене шағу дерегімен медициналық көмекке жүгініп, 14 күн дәрігерлік бақылауында болды.

Есепті кезеңде бруцеллездің 21 жағдайы тіркелді. Оның 6-ы — 14 жасқа дейінгі балалар. Науқастардың 42,9 пайызы — ауылдық елді мекен тұрғындары. Барлығы бруцеллез ауруынан қолайлы аймақта тұрады. Бруцеллез жұқтырған науқастармен қарым-қатынаста болған 73 адам есепке алынып, лабораториялық зерттеу кезінде нәтижесі теріс болып шықты. Ауру ошақтарында қоршаған ортадан 73 сынама алынып, 8-інен немесе 22,9%-ынан он нәтиже анықталды.

—Сәуірайынан бастап облыстық білім басқармасымен бірге лагерьлердің дайындығын тексердік. Әсіресе, санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды алу, нысандардың талаптарға сәйкестігі және балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бағытындағы жұмыстар тұрақты бақылауда. Зертханалық бақылау аясында лагерьлерден микробиологиялық және санитариялық-химиялық көрсеткіштер бойынша 22 ауызсу сынамасы алынды. Сәйкессіздік анықталған жоқ. Шомылу маусымында балалардың қауіпсіздігі басты назарда. Осы орайда су айдындары мен жабық бассейндерден микробиологиялық, паразитологиялық, вирусологиялық және санитариялық-химиялықкөрсеткіштерге22сусынамасы, топырақтан 10 сынама алынып, ол талапқа сәйкес келді. Маусым бойы су нысандары мен бассейндердің жай-күйіне тұрақты мониторинг жүргізіледі. Барлық лагерь аумағына профилактикалық дезинфекция, дезинсекция, дератизация жұмысы ауысым сайын жүргізіледі, — деді департамент басшысы.

Быыл 6 айда 314 өкімшілік хаттама толтырылды. 21 млн 160 мың теңгеден астам айыппұл салынып, 309 айыппұлдың 299-ы өндірілді.

Назерке САНИЯЗОВА,
«Сыр бойы»

Сыр бойы

№122 (21197) 18 тамыз, сейсенбі 2026 жыл

Қызылорда облысының тұрғынжай қорын реновациялау бағдарламасын бекіту туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 6-бабының 2-16 тармағына сәйкес Қызылорда облыстық мәслихаты ШЕШІМ КАБЫЛДАДЫ:

1. Қызылорда облысының тұрғын үй қорын реновациялау бағдарламасы осы шешім қабылдауына сәйкес келтірілген.

2. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қызылорда облыстық мәслихатының төрағасы	M.Тәуембетов
	
2026 жылғы « __» _____	Қызылорда облыстық мәслихатының _____ № _____ шешіміне қосымша

Қызылорда облысының тұрғын үй қорын реновациялау бағдарламасы

- Бағдарлама Паспорты
- Кіріспе
- Ағымдағы жағдайды талдау
- Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және оны іске асыру нәтижелерінің көрсеткіштері
- Бағдарламаны іске асыру тетіктері мен критерийлері

Бағдарламаның атауы	Қызылорда облысы бойынша тұрғын үй қорын реновациялау бағдарламасы
Бағдарламаны әзірлеуге негіздеме	Қазақстан Республикасының 2026 жылғы 9 қантардағы № 253-VIII Құрылыс кодексі «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сәулет, қала құрылыс және құрылыс мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2026 жылғы 9 қантардағы № 254-VIII Қазақстан Республикасының Заңы «Тұрғын үй қалыптастыру туралы» 1997 жылғы 16 сәуірдегі № 941 Қазақстан Республикасының Заңы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қантардағы №148 Қазақстан Республикасының Заңы
Бағдарламаның мақсаты	Қызылорда облысының тұрғын үй қорын кезек-кезегінен жанарту арқылы қолайлы, қауіпсіз және тұрақты орта қалыптастыру. Бағдарлама өмір сүру ортасын жанартуға, елді мекендердің сапасын және азаматтардың өмір сүру жағдайларын жақсартуға және қолайлы тұрғын үй жағдайларын жасауға, апатты тұрғын үй қорының өсуіне жол бермеуге, тарихи-мәдени мұра объектілерін сақтау мен бейімдеуге, салынған аумақтардың функционалдык, санитарлық, энергетикалық және сәулеттік тиімділігін арттыруға, сондай-ақ дамыған әлеуметтік, инженерлік және көліктік инфрақұрылымға бар тұрғын аумақтарды қалыптастыруға бағытталған іс-шаралар кешінін көздейді. Іске асыру ескірген және сейсмикалық тұрақсыз ғимараттар мен құрылыстарды қайта реконструкциялау немесе бұзу арқылы жүзеге асырылады.
Бағдарламаның міндеттері	1-міндет. Авариялық тұрғын үйді бұзу мәселелерін шешу және азаматтардың тұрғын үй жағдайларын жақсарту. 2-міндет. Реновациялау аумақтарын игеру үшін жеке құрылыс салушыларды тарту; 3-міндет. Басым құрылыс аумақтарын, авариялық тұрғын үйді бұзу кезеңдерін және реновациялау бойынша іс-шараларды айқындау.
Бағдарламаны әзірлеуге жауапты мемлекеттік орган	«Қызылорда облысының құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

2-бөлім. Кіріспе

Қала халқының тұрақты өсуі, қарқынды урбанизация және тұрғын үй қорының едәуір бөлігінің тозуы жағдайында Қызылорда облысында салынған аумақтарды кешенді реновациялау қажеттілігі туындайды. Көпес кезеңінде салынған көпқабатты тұрғын үйлердің басым бөлігін қамқушіліктің, энергия тиімділігінің және жалпы өмір сүрудің қазіргі заманғы талаптарына сәйкес келмеуі реновациялау бағдарламасын енгізудің өзектілігін айқындайды.

Бағдарламаны іске асыру ескірген және апатты тұрғын үйлерді бұзуды, жаңа тұрғын үйлер салуды, инженерлік желілерді жаңғыртуы, сондай-ақ әлеуметтік және экологиялық талаптарды ескере отырып, қолайлы ортаны қалыптастыруды қамтиды.

Бағдарлама заңдылық, әлеуметтік әділеттілік, меншік иелері мен тұрғындардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау, рәсімдер мен ерікті түрде қоныс аударудың ашықтығы қағидаттарын сақтай отырып жүзеге асырылады.

Реновациялау процестері жергілікті атқарушы органдардың, жеке инвесторлардың және халықтың қатысуымен мемлекетпен реттеледі. Осылайша, Қызылорда облысында реновация бағдарламасын енгізу құрылысты жанартуға, аумақтың инвестициялық тартымдылығын арттыруға және ұзақ мерзімді перспективада халық үшін қолайлы өмір сүру жағдайларын жасауға бағытталған тұрғын үй саясатының стратегиялық маңызы бағыты болып табылады.

Қызылорда облысының тұрғын үй қорын реновациялау бағдарламасы (бұдан әрі-Бағдарлама) «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 27-бабы 1-9-тармағының 5) тармақшасына сәйкес әзірленді.

2. Бұл бағдарламада келесі негізгі ұғымдар қолданылады:

- Реновациялау – аумақты әлеуметтік, инженерлік және көліктік инфрақұрылыммен, абаттандырумен қамтамасыз ете отырып, елді мекендердің сапалы жайлы ортасын қалыптастыру мақсатында оларды пайдалану жағдайларын жақсартуға бағытталған құрылыс объектілерін, оның ішінде ескірген және (немесе) авариялық объектілерді жанарту бойынша шаралар кешені, сондай-ақ ескірген және (немесе) авариялық құрылыс объектілерін бұза отырып, реконструкциялау, қалпына келтіру немесе жаңа құрылыс объектілерін салу арқылы елді мекенді сәулеттік келбетіне сәйкес келтіру;
- Апатты көпқабатлы тұрғын үй – негізгі тірек конструкциялары (іретастар, бағаналар, тірек қабырғалар, аркалыктар, жабындар) жүк көтеру қабілетін жоғалтқан, техникалық қадағалауды және ғимараттар мен құрылыстардың сенімділігі мен орнықтылығын техникалық зерттеуді жүзеге асыратын акредиттелген заңды тұлғаның қорытындысымен қалпына келтіруге жатпайды деп танылған және әрі қарай пайдалануға тиімсіздігінен (келушілердің) өмірі үшін қауіп туғызатын көпқабатлы тұрғын үй;
- Тұрғын үйдің физикалық тозуы – табиғи, климаттық және өзге де факторлардың әсерінен бірінші кезектегі техникалық-пайдалану қасиеттерін (беріктігі, орнықтылығы, сенімділігі және басқалары) жоғалуы;
- Ғимараттар мен құрылыстардың сенімділігі мен орнықтылығын техникалық зерттеу – ғимараттар мен құрылыстардың және олардың элементтерінің нақты жай-күйі, сенімділігі мен орнықтылығы, әрі қарай пайдалану мүмкіндігі, құрылыс объектісінің күрделі жөндеу, жаңғырту немесе реконструкциялау жұмыстарының құрамы мен көлемін орнату үшін уақыт ішінде болатын өзгерістерді ескере отырып, конструкциялардың салыпанын нақты көрсеткіштерін сандық бағасын алу анықталатын сараптамалық жұмыстардың түрі;
- Инвестициялық жоба – мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасын іске асыру барысында құрылған, кейінгідегі өндірістерді қоса алғанда, қолданыстағы объектілер мен өндірістерді құру, кеңейту және (немесе) жаңғыртуға (қаналауға), сондай-ақ экономикалық, әлеуметтік немесе басқа әсер алу мақсатында ерекше маңызы бар объектілерге немесе жалпыұлттық маңызы бар жобаларға инвестицияларға бағытталған іс-шаралар кешені;
- құрылыс объектісінің пәстүилітизациясы (бұзу) – регенерацияланатын элементтерін (конструкцияларды, материалдарды, жабдықтарды) бір мезгілде қалпына келтіруге және қайтапыаа пайдалана отырып, оны пайдалану (пайдалану, қолдану) тоқтатылғаннан кейін, сондай-ақ регенерациялауға жатпайтын элементтер мен қалдықтарды қайта өңдей отырып, құрылыс объектісін бөлшектеу және бұзу жөніндегі жұмыстар кешені;

- тұрғын үй қоры – Қызылорда облысының аумағында орналасқан барлық меншік нысанындағы тұрғын үйлер;
- қоныс аудару қоры – үлкеніткі орғанға және/немесе инвесторға (құрылыс салушыға) тиесілі, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бағдарламаларға іске асыру шеңберінде тұрғын үй иелерін қоныстандыруға, реновациялау объектілері иелерінің тұрақты және / немесе уақытша тұруына арналған тұрғын үй-жайлардың жиынтығы;
- Жергілікті атқарушы орган (әкімдік) – өз құзыреті шеңінде түсті аумақта жергілікті мемлекеттік басқаруды және өзін-өзі басқаруды жүзеге асыратын, қала, аудан (облыстық маңызы бар қала) әкімі басқаратын алқалы атқарушы орган;
- Бағдарлама апатты (ескірген) тұрғын үйлерді бұзуды және азаматтарды Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен көшіре отырып, Қызылорда облысының қалалары мен аудандарының «ескірген» ормдардың кешенді реконструкциялауды көздейді.

- Бағдарламаны іске асыру мерзімі – 2030 жылға дейін, соның нәтижесінде облыстағы авариялық (ескірген) тұрғын үй қорының санын қысқарту жоспарлануда.
- Жанартылуға жататын объектілердің тізбесін, мерзімдері мен кезектілігін Қызылорда қаласы және облыс аудандарының әкімдіктері айқындайды (әрі қарай – Әкімдіктер);
- Бағдарламаның жобаларын іске асыру және қаржыландыру үшін Қызылорда облысының құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы әкімінің тағайындайды.
- 3-бөлім. Ағымдағы жағдайды талдау
- Қызылорда облысы аумағында 1505 көпқабатты тұрғын үй бар, оның 69-ы апатты деп танылған, тозығы жеткен үйлер жок.
- №
- Аудан атауы
- Саны
- Апатты
- Апатты үйлердегі пәтер саны
- 1 Қызылорда қаласы
- 1084
- 63
- 945
- 2 Арал ауданы
- 46
-
- 3 Қазалы ауданы
- 106
-
- 4 Қармақшы ауданы
- 73
- 3
- 28
- 5 Жалағаш ауданы
- 27
- 1
- 16
- 6 Сырдария ауданы
- 41
- 2
- 16
- 7 Шиели ауданы
- 94
-
- 8 Жанакорған ауданы
- 34
-
- Облыс бойынша БАҒЫРЛЫҒЫ
- 1505
- 69
- 1005

ҚҰЖАТ

5. Жанартылуға жататын объектілердің тізбесін, мерзімдері мен кезектілігін Қызылорда қаласы және облыс аудандарының әкімдіктері айқындайды (әрі қарай – Әкімдіктер);

6. Бағдарламаның жобаларын іске асыру және қаржыландыру үшін Қызылорда облысының құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы әкімінің тағайындайды.

№	Аудан атауы	Саны	Апатты	Апатты үйлердегі пәтер саны
1	Қызылорда қаласы	1084	63	945
2	Арал ауданы	46		
3	Қазалы ауданы	106		
4	Қармақшы ауданы	73	3	28
5	Жалағаш ауданы	27	1	16
6	Сырдария ауданы	41	2	16
7	Шиели ауданы	94		
8	Жанакорған ауданы	34		
	Облыс бойынша БАҒЫРЛЫҒЫ	1505	69	1005

Тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 23 қыркүйектегі №736 қаулысымен бекітілген) әкімдіктің тұрғын үй қорының «ескі кварталдарын» реновациялау бағдарламасын қабылдау жөніндегі өкілеттігі бекітілген. Сонымен бірге, инвестициялық жағдайды, жергілікті бюджеттер мен өңірлердің мүмкіндіктерін, сондай-ақ көпқабатлы тұрғын үйлердегі тұрғындарға отекмақс толеу тәртібі мен шарттарын ескере отырып, оларды іске асырудың тетіктері мен өлшемдері айқындалды.

Аталған Ережені іске асыру мақсатында, 2026-2030 жылдар аралығында апатты көпқабатлы үйлерді жылдар бөлінісінде бұзу жоспары: 2026 жыл. Қызылорда қ. - 6 үй (62 пәтер); 2027 жыл. Қызылорда қ. - 10 үй (126 пәтер); Жалағаш ауданы - 1 үй (16 пәтер); Сырдария ауданы - 2 үй (16 пәтер), барлығы – 13 үй (158 пәтер); 2028 жыл. Қызылорда қ. - 14 үй (222 пәтер); 2029 жыл. Қызылорда қ. - 16 үй (227 пәтер); 2030 жыл. Қызылорда қ. - 17 үй (308 пәтер); Қармақшы ауданы – 3 үй (28 пәтер), барлығы 20 үй (336 пәтер);

4-бөлім. Бағдарламаны іске асырудың мақсаттары, міндеттері, қағидаттары мен тетіктері, сондай-ақ оның нәтижелерінің көрсеткіштері

7. Бағдарламаның мақсаты – жанғырту объектілерінің моральдық және физикалық тозуын азайту, авариялық (ескірген) тұрғын үй қорын жою, бұл өз кезегінде экономикалық, әлеуметтік және өзге де қоғамдық мүдделерді ескере отырып, азаматтардың тұрғын үймен қамтылау көрсеткішін жақсартуға және аумақтың тұрақты дамуына, өмір сүруге қолайлы орта қалыптастыру мен аумақтың абаттандырылуына, сондай-ақ Қызылорда қаласы мен облыс аудандарының жаңа, заманауи келбетін құруға ықпал ету.

8. Бағдарламаның міндеттері

- тозу дәрежесін ескере отырып, Қызылорда қаласы мен аудандарының аумағында авариялық (ескірген) тұрғын үй қорын реновациялау арқылы азаматтардың тұрғын үй жағдайларын жақсарту;
- энергия тиімді көпқабатлы тұрғын үйлер салу және оларды пайдалануға арналған шығыстарды азайту;
- реновациялау аумағын игеру үшін жеке құрылыс салушыларды тарту, құрылысқа бюджеттен түсі қаражатты тарту тетіктерін дамыту;
- бастапқы алаңдарды қалыптастыру арқылы инвесторларды тарту үшін қолайлы жағдайлар жасау;
- реновациялауға жататын аумақтарда жер учаскелерін кешенді салу жөніндегі жұмыстарды үйлестіру;
- тұрғын үй құрылысы және аумақтық даму саласында қолайлы инвестициялық ахуалды қалыптастыру;
- Бағдарламаны іске асыру нәтижелері:
 - авариялық (ескірген) тұрғын үй қорын бұзу;
 - бұзылған апатты (ескірген) үйлердің орнында жаңа көпқабатлы тұрғын үйлер салу;
 - қаланың сәулеттік келбетін жақсарту;
 - инженерлік желілер мен коммуникацияларды жаңғырту және дамыту;
 - реновациялау объектілерінің аумақтарын абаттандыру және қолғандыру есебінен аудандардың экологиялық деңгейін арттыру;
 - жұмыс орындарының санын ұлғайту және салық түсімдерінің көлемін өсіру.

Бағдарламаны іске асыру әкімдігінің әзірлейтін қалалық және аудандық орталықтардың аумақтарын реновациялау жобалары негізінде жүзеге асырылады. Бұл жоғарыда реновациялау аудандарының шекаралары нақтыланып, сондай-ақ бас жоспарға және әрбір реновациялау ауданы бойынша егжей-тегжейлі жоспарлау жобаларына сәйкес тұрғын үй, әлеуметтік-мәдени және коммерциялық объектілерді орналастыру бойынша жобалық ұсыныстар әзірленеді. Аталған жобалар әкімдіктердің инженер-ресурстарына орналастырылады.

Бағдарламаға сәйкес реновация деп қаланың және аудан орталықтарының тарихи қалыптасқан және тартымдылығын жоғалтқан бөлшектерін кешенді салу, сондай-ақ Басқарма бекіткен егжей-тегжейлі жоспарлау жобаларына сәйкес апатты тұрғын үйлерді мақсатты бұзу түсініледі.

Қалалық және аудандық аумақтарды реновациялау – бұл ғимараттарды бұзуды және инженерлік желілерді реновациялауды қамтитын тұрғын аудандарды кешенді қайта құру және реновациялау бағдарламасы.

Бұзу мыналардың қамтиды: ескірген және апатты тұрғын үйлер; жеке тұрғын үйлер; саяжай учаскелері; гараж кооперативтері. Инженерлік желілердің реновациялау мыналарды қамтиды: газдандыру; сумен жабдықтау; жылумен жабдықтау; электрмен жабдықтау; көріз жүйесі.

5-бөлім. Бағдарламаны іске асыру тетіктері мен критерийлері

10. Бағдарламаны іске асыру әкімшісі болып Қызылорда облысының құрылыс, сәулет және қала құрылысы басқармасы болып табылады (бұдан әрі – Әкімші).

11. Бағдарлама жобаларын қаржыландыру жергілікті бюджет қаражаты, жеке инвестицияларды тарту, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік, қаржы институттарының займы механизмдері, мемлекеттік бағалы қағаздарды қосқанда қызмекетшілік секторы субъектілерінің қаржысы, сондай-ақ жобаны іске асыру барысында тұрғын және тұрғын емес үй-жайларды іске асырудан түсетін кірістер есебінен жүзеге асырылады.

12. Реновациялауға жататын объектілердің тізбесін әкімдіктер тұрғын үй қорының құрылыс конструкцияларының тозу дәрежесін, пайдалану талаптарына сәйкестігін, сондай-ақ сараптама ұйымының қорытындысын негізінде тұрғын үй-жайлардың меншік иелерінің ойларын ескере отырып айқындайды. Бағдарлама жобаларын іске асыруды үйлестіруді Әкімші жүзеге асырады.

13. Бағдарламаға авариялық (ескірген) құрамдағы көпқабатлы тұрғын үйлерді енгізу үшін меншік иелері Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылыс және құрылыс салысындағы заңнамалармен белгіленген тәртіпті сақтай отырып, әкімдіктерге жүгінеді.

14. Тұрғын үйлердің тозу дәрежесін көрсете отырып, техникалық зерттеуге жүргізу және тұрғын үй-жайларды авариялық деп таңуға негізделері айқындалу үшін арнайы мамандандырылған ұйымдар тартылады.

15. Жобаны қаржыландыру туралы шешім қабылдағанға дейін көпқабатлы тұрғын үйдігі пәтерлер мен тұрғын емес үй-жайлардың иелері жалпы жиналыста қайта құру инвестициялық жобасын іске асыру жөніндегі жұмыстарды жүргізу туралы шешім қабылдайды.

Жиналыс әкімдіктердің немесе жеке инвестордың бастамасымен шақырылады.

16. Жиналыс пәтерлер мен тұрғын емес үй-жайлар иелерінің жалпы санының кемінде үштен екісі қатысқан жағдайда заңды. Егер жиналысқа қатысып отырған иелердің кемінде үштен екісі дауыс берсе, шешім қабылданды деп есептеледі. Егер бұрын жарияланған жиналыс қворумын болмауына байланысты өтпесе, жазбаша сауалнама жүргізіледі. Жазбаша сауалнама жүргізу және оның мерзімдері туралы шешімді пәтер иелері мен тұрғын емес үй иелері қабылдайды.

Жазбаша сауалнама жүргізу арқылы жиналыс өткізуді ұйымдастыру үшін меншік иелері бастамашы топты айқындау құқылы.

Пәтерлер мен тұрғын емес үй-жайлар иелерінің Бағдарламаға қатысуға және әлеуетті инвестормен өзара іс-қимыл жасауға 100% келісімі болмаған жағдайда инвестициялық жобаны іске асыру тоқтатылады.

Объектіні (ғимаратты, үй-жайды, тұрғын үйді) бағдарламаға енгізу туралы шешім қабылдағанда дейін әкімдіктер экономикалық орын-дйайдың, ерекшеліктері мен тәуекелдерін ескере отырып, әрбір объекті бойынша ақпаратты жинайды және талдау жүргізеді.

17. Әкімдер, орталық мемлекеттік органдардың аумақтық бөлім-шелері және «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамының Қызылорда облысы бойынша филиалы (бұдан әрі – Мемлекеттік корпорация) бағдарламаның жобаларын іске асыру жөнінде қажетті шараларды қабылдайды және Әкімшінің сұраныстары бойынша Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген мерзімдерде қажетті ақпаратты ұсынады, оның ішінде:

- қала мен аудандардың сәулет және қала құрылысы, жер қатынастары бөлімдері – құрылысы жоспарланған тұрғын үйдің әзірленген және инвестормен келісілген жергілік жобасы;
- қала мен аудандың жер қатынастары бөлімі - абаттандыру үшін қажетті іргелес жер учаскелерін көрсете отырып, жер кадастрынан үзінді көшірме;
- Жер ресурстарын басқару жөніндегі уәкілетті органының аумақтық бөлімшесі – абаттандыру үшін қажетті іргелес жер учаскелерін көрсете отырып, жер кадастрынан үзінді көшірме;
- тісті үй-жайының өтініші бойынша – Қазақстан Республикасының Жер кодексіне сәйкес Бағдарлама шеңберінде кондоминиум объектілерінің жер учаскелерін болу;

5) Мемлекеттік корпорация – көпқабатлы тұрғын үйдің техникалық сипаттамалары туралы ақпарат (үйдің, пәтерлердің және жер учаскесінің жалпы алаңы, меншік иелері саны, жайластыру туралы мәліметтер);

6) табиғи монополиялар субъектілері – коммуникацияларды қосуға және қолданыстағы инфрақұрылым мен қуаттарды, сумен, газбен, жылумен, электрмен және су айдау жабдықтау жүйелеріне қосу нүктелерін көбейту мүмкіндіктері туралы ақпаратты қосуға арналған техникалық шарттар;

7) әкімнің барлық жауапты бөлімшелері мен аппараттары – қолданыстағы заңнама шеңберінде рұқсат беру құжаттамасын ресімдеу кезінде басым тәртіппен жәрдем көрсету.

18. Қажетті ақпаратты жинағаннан кейін әкімдіктер реновациялау объектілері бойынша ақпараттық құжатты (дерекнаманы) дайындайды. Дерекнама әкімдіктердің ресми интернет-ресурсында ашық қолжетімділікте орналастырылады.

Әлеуетті инвесторларды тарту мақсатында орналастырылған ақпарат бұқаралық ақпарат құралдарында үнемі жарияланып отырады.

19. Инвестор объект бойынша қажетті ақпаратты жазбаша нысанда қосымша сұрауға құқылы.

20. Жеке инвестицияларды тарту әкімдіктердің және өзге де атқарушы органдардың басым міндеті болып табылады.

21. Қызығушылық білдірілген жағдайда инвестор әкімдіктерге ынтымақтастық туралы меморандум (келісім) жасасау өтінім береді.

22. Ынтымақтастық туралы Меморандум (келісім) барлық жауапты атқарушы органдармен келісілген қажетті іс-шараларды ескере отырып, объектіні реконструкциялау жөніндегі іс-қимылдардың қорыт етпей-тегіейлі жоспарын қамтиды.

23. Ынтымақтастық туралы Меморандумға (келісімге) қол қойылғаннан кейін 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде Әкімдіктер инвесторлардың өкілдерімен бірлесіп инвестор ұсынған шарттармен таныстыру үшін апатты (ескі) тұрғын үйдің пәтерлері мен тұрғын емес үй-жайлары меншік иелерінің жалпы жиналысын ұйымдастырады. Бұл ретте жиналыс пәтерлер мен тұрғын емес үй-жайлар меншік иелерінің жалпы санының кемінде үштен екісі қатысқан жағдайда шешім қабылдауға құқылы.

24. Ынтымақтастық туралы меморандумда (Келісімде) көзделген барлық міндеттемелерді орындағаннан кейін және бағдарламадағы учаскелерді пәтерлер мен тұрғын емес үй-жайлардың меншік иелерінің бағдарламаға қатысуға 100% мақұлдауын алғаннан кейін әкімдіктер инвестормен жобаны іске асыру жөніндегі бірлескен келісім туралы шарт (бұдан әрі – шарт) жасасады.

25. Бағдарламаларды іске асыру бойынша тараптардың міндеттері:

- реновациялау объектілері туралы ақпарат берелді;
- реновациялау объектілерінің меншік иелерімен өткізілетін түсіндіру жиналыстарына қатысуды;
- ЖАӨ-мен өзара іс-қимыл жасау кезінде инвесторды сүйемелдейді;
- техникалық шарттарды алуға және жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеуге жәрдемдеседі;
- инженерлік коммуникацияларды жүргізуге, инфрақұрылымды қосуға техникалық шарттарды алуға және жобаны жүзеге асыру үшін қажетті құаттылықтарды көбітеуге ықпал етеді;
- қажет болған жағдайда жобаға оны қаржыландыру, сондай-ақ қоныс аудару үшін тұрғын үй қоры ретінде активтерді ұсыну арқылы қатысады. Инвестор:

- тұрғын үйлер салу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және орындау, сондай-ақ тұрғындарды апатты (ескірген) үйлерден салынып жатқан үйлерге көшіру бойынша кестені ұсынады;
- әкімдіктермен бірлесіп авариялық (ескірген) үйлердің тұрғындарымен жұмыс жүргізуге, оның ішінде: ақпараттандыру, жиналыстар өткізу, қоныс аударуды ұйымдастыру, пәтерлердің қабаттылығы мен нақтылығын айқындау, қоныстану мерзімдерін келісу;
- жөндеуге жататын авариялық (ескірген) үйлерді бұзуды жүзеге асырады;
- жоспарланатын тұрғын үйдің ес

/// ЕҢБЕК АДАМЫ

ДИҚАН АНА

Зейнетке шықса да қол қусырып отырмайтын қария көп қой бізде. Әсіресе, ауылда тұратын үлкендер тынымсыз келеді. Жасынан еңбек етіп қалған олар бейнеттен қорыққан емес. Денсаулығы жарап тұрса, талай шаруаның басын қайыратынын көріп жүрміз. Жалпы Сырдағы елдің басым көпшілігі диқандыққа бейім емес пе? Ал біздің кейбір қарттарымыз әлі де кетпен шауып, қарық соғатыны рас.

Құлипа апа Қармақшы ауданына қарасты Төрбай би ауылының тұрғыны. Қармақшы ауылында туып-өскен ол мектеп бітірісімен еңбекке араласқан. Ауыл ішіндегі өндірістік бригадада жұмыс істепті. Ал кейіннен Жамбыл облысындағы оқу орнынан есепші мамандығын алып, арнайы жолдамамен қазіргі өзі тұратын ауылға қызметке келген. Осында тұрмысқа да шығыпты.

– 1983 жылдан экономист болып қызмет бастадым. Есепші, одан соң Жосалы совхозында кадр бөлімінде жұмысты жалғастырдым. Кейін совхоз тарап кетті. Мен ауылдағы «Ақ көгершін» балабақшасында шаруашылық меңгерушісі болып, 2018 жылы зейнеткерлікке шыққанша сол жерден табан аудармай жұмыс істедім. Қазір қолымыз бос, қуатымыз баршылық. Қа-

рап отырғанша диқан жолын жалғастырайын деп шештім, – дейді Құлипа апа. Әкесі Молдахмет уақытында диқан болған. Ал қайын атасы белгілі күрішші екен. Ұлы Ғабитжан 2023 жылы «Қарасай» шаруа қожалығын ашса, былтырдан бері бұл тізгінді апаның өзі алған. Қазір 1,5 гектар жерге бақша өсіріп отыр.

– Бала күнімізден үйдегі бауырларымызбен бірге әкеме еріп, қауын-қарбыз, басқа да дақылдарды егетініміз. Әр ұяны бірлеп, отағын отап, кейіннен пәлегін қайыруды кішкентай күнімізден үйретті. Салма ішіне түскен түйнектің суда қалып қоймауына дейін қадағалайтынбыз. Сол көргеніміздің ізі шығар, қазір де әкеден үйренген осы кәсіпті тоқтатқан жоқпын. Жыл сайын піскен қауын-қарбыз, асқабағымызды Байко-

ныр мен Төретамға өткіземіз. Одан түскен пұлға немерелерімнің киімдерін, қысқы азық, одан қалды малға жем-шөп сатып алып жүрміз, – дейді ол.

Апаның бақшасының пісуіне аз күн қалғандай. Пәлек арасындағы түйнектер үлгіейтін біраз болыпты. Қазір мал мен құстың піскен дақылға үйір келетін уақыты емес пе?! Диқан апаның бақшаны қызғыштай қорып отырған жайы бар.

– Жолдасым Қарасай 2008 жылы дүниеден өтті. «Орында бар – оңалар» деген, шүкір, үш ұл-қыз өсірдік. Үлкен қызым Райкүл облыс орталығында тұрады, өзі мұғалім. Кіші қыздың аты Назгүл, медицина қызметкері. Ұлым Ғабитжан қолымда, аудан орталығындағы білім бөлімінде қызметі бар. 10-нан аса немере шапқылап жүр. Еңбекпен келген несібеміз адал болатынын осыларға ұқтырсам деймін. Тәуба, кара жерді қадрлей білсең, ұсысң толатыны анық. Тек ерінбесен болғаны, – деп ағынан жарылды Құлипа апамыз.

Ержан ҚОЖАС,
«Сыр бойы»

/// АУЫЛ АМАНАТЫ

Ауыл тіршілігінің құрөтамыры – мал шаруашылығы. Ал төрт түліктің саулығы мен одан алынатын өнімінің қауіпсіздігі ветеринар маманның білімі мен жауапкершілігіне тікелей байланысты. Бүгінде бұл сала да уақыт талабына сай өзгеріп келеді: дәстүрлі тәжірибенің орнын заманауи диагностика, жаңа технология мен кәсіби қызмет толықтыруда. Осындай жаңашылдықты ауылға жеткізіп жүрген мамандардың бірі – Сырдария ауданының Тереңөзек кентінде еңбек ететін ветеринар Дана Ашабаева.

«МЕН ҮШІН
МАҢЫЗДЫСЫ –
АУЫЛҒА
ҚАЖЕТ ҚЫЗМЕТТІ
ҚОЛЖЕТІМДІ ЕТУ»

Мамандығын кәсіппен ұштастыра білген оның еңбек жолы қарапайым басталған. Ветеринар дәрігер мамандығын алған Дана бірнеше жыл Қызылорда қаласындағы ветеринариялық дәрханана жұмыс істеп, тәжірибе жинайды. Кейін тұрмысқа шығып, Тереңөзекке қоныс аударған соң аудан орталығында арнайы ветеринариялық дәрханана жок екенін байқайды. Бұл ауыл тұрғындары үшін едәуір қолайсыздық туғызатын. Малға немесе үй жануарларына қажетті дәрі-дәрмек үшін облыс орталығына баруға тура келетін. Осы мәселені көрген жас маман бос тұрған нарыққа кәсіп көзі ретінде ғана емес, ауылға қажет қызмет ретінде қарады.

– Алғашында бәрін өз күшіммен бастауға тура келді. Өз қаражатыма ғимарат жалдап, қажетті дәрі-дәрмектерді сатып алдым. Кейін бизнесті дамыту үшін «Қызылорда» өңірлік инвестициялық орталығы арқылы екі миллион тенге жеңілдетілген несие алдым. Қазір жергілікті тұрғындар ветеринариялық препарат іздеп облыс орталығына сабылмайды. Дәрханана ауыл шаруашылығы және үй жануарларына қажетті дәрілерді алып қана қоймай, оларды дұрыс қолдану, аурудың алдын алу жөнінде кәсіби кеңес те ала алады, – дейді Дана Ашабаева.

Кәсіпкердің бастамасы бір дәрхананамен шектелген жоқ. Ауданда мал шаруашылығының өркендеуі ветеринариялық қызметке көп сұранысты арттыра түсті. Әсіресе малдың буаздығын ерте анықтау шаруалар үшін маңызды мәселелердің бірі еді. Осы қажеттілікті ескерген кәсіпкер «Ауыл аманаты» бағдарламасының мүмкіндігін пайдаланып, құны жеті миллион тенге болатын заманауи ультратүбдіыстық зерттеу аппаратын сатып алды. Жаңа құрылғыны

кәсіби деңгейде меңгеру үшін арнайы оқудан да өтті.

Бүгінде бұл аппараттың көмегімен сиыр, қой мен ешкінің буаздығын 40-45 күннен бастап анықтауға болады. Бір қарағанда қарапайым көрінетін мұндай диагностика шаруашылық үшін үлкен мәнге ие. Малдың жағдайын ерте білу арқылы оның күтімін дұрыс ұйымдастыруға, ветеринариялық шараларды уақытында жүргізуге және табындың өсімін алдын ала жоспарлауға мүмкіндік туады.

– Мал шаруашылығы – халқымыздың ежелден келе жатқан кәсібі. Бірақ бүгінгі таңда оны тек дәстүрлі тәсілмен дамыту жеткіліксіз. Қазір дәлдік пен технология қажет. Мемлекеттік қолдау-қолдау арқында заманауи аппарат алып, ауыл тұрғындарына бұрын қолжетімсіз болған қызметті ұсына басталдық. Ерте диагностика мал иесіне уақытты да, қаражатты да үнемдеуге көмектеседі, – дейді ветеринар.

Дананың тәжірибесі ауыл кәсіпкерлігін қолдауға бағытталған бағдарламалардың нақты нәтижесін көрсетеді. «Ауыл аманаты» ауыл және шағын қала тұрғындарына жеңілдетілген несие беру арқылы кәсіп бастауға, жұмыс істеп тұрған істі кеңейтуге және жаңа қызмет түрлерін енгізуге мүмкіндік береді. Мұндай қолдау, әсіресе, ауыл шаруашылығы басым өңірлер үшін маңызды.

Өйткені ауылдағы кәсіптің құны тек табыспен өлшенбейді. Бір кәсіпкердің бастамасы кейде тұтас елді мекеннің тұрмысын жеңілдетеді. Дана Ашабаева-ның ветеринариялық дәрханасы тұрғындарды облыс орталығына барудан құтқарса, жаңа диагностикалық аппарат мал шаруашылығына заманауи қызметті жақындатты. Оның еңбегі бұған дейін де елеусіз қалған жоқ. 2018 жылы

Сырдария ауданындағы алғашқы ветеринариялық дәрхананы ашқаны үшін бір миллион тенге көлемінде ақшалай сыйлыққа ие болып, «Үздік жас кәсіпкер» номинациясымен марапатталған. Ал кәсіпкердің алдағы мақсаты бұдан да ауқымды. Ол Тереңөзекте заманауи ветеринариялық клиника ашып, салаға қатысты бірнеше жаңа жобаны жүзеге асыруды жоспарлап отыр.

Бұл – бір маманның ғана жетістігі емес. Бұл ауылда білім мен бастама, кәсіби тәжірибе мен мемлекеттік қолдау тоғысқанда қандай өзгеріс жасауға болатынын көрсететін мысал.

– Мен үшін ең маңыздысы – ауыл тұрғындарына қажет қызметті өз жерімізде қолжетімді ету. Бұрын қарапайым ветеринариялық дәрі-дәрмек немесе тексеру үшін Қызылордаға баруға тура келетін. Қазір сол қажеттіліктің бір бөлігін Тереңөзектің өзінде өтеуге мүмкіндік бар. Алдағы уақытта ветеринариялық клиника ашып, қызмет түрлерін көбейткім келеді. Мемлекеттік қолдау біз секілді ауыл кәсіпкерлеріне жаңа мүмкіндіктер беріп отыр. Ең бастысы – сол мүмкіндікті ел игілігіне жарата білу, – дейді мал дәрігері.

Бүгінде ауылға тек жаңа техника немесе қаржы ғана емес, сол мүмкіндікті ел игілігіне айналдыра білетін іскер адамдар қажет. Дана Ашабаева секілді мамандардың еңбегі ауылдағы ветеринарияның да жаңарып, заманмен бірге дамып келе жатқанын аңғартады. Ал төрт түліктің саулығына қызмет ететін мұндай бастамалар түптеп келгенде ауыл шаруашылығының тұрақтылығын, халықтың табысына және азық-түлік қауіпсіздігіне қызмет етеді.

Бағлан АМАНЖОЛ,
«Сыр бойы»

«Қызылорда электр тарату тораптары компаниясы» АҚ-ның 2026 жылға арналған электр энергиясын бөлшек саудада өткізу қызметтеріне (электрмен жабдықтау) шекті бағасының жоғарылатылуы және негіздеуші материалдары туралы АҚПАРАТ

Құрметті тұтынушылар!

«Қызылорда электр тарату тораптары компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «ҚЭТТҚ» АҚ) Әлеуметтік маңызы бар нарықтардағы баға белгілеу қағидаларының (бұдан әрі – қағидалар) 44-тармағына сәйкес электр энергиясын бөлшек саудада өткізу (электрмен жабдықтау) қызметтеріне бағаның алдағы көтеріліуі туралы ақпаратты Табиғи монополияларды реттеу комитетінің Қызылорда облысы бойынша Департаментіне (бұдан әрі – Департамент) келісуге жіберілгені туралы хабарлайды, шекті бағаны көтеру 2026 жылғы 14 қыркүйектен бастап жоспарлануда.

Электр энергиясын бөлшек саудада өткізу (электрмен жабдықтау) қызметтеріне сараланған шекті бағалардың жобасы

Қызылорда облысының тұтынушылары үшін жобаға сәйкес 1 кВт*сағ үшін болжамды тарифтер КҚС-сыз:

- Орташа босату тарифі – 37,48 тенге, қолданыстағы 29,79 тенге орташа босату тарифінен 7,69 тенгеге немесе 25,8%-ға ұлғая отырып.
- Жеке тұлғалар үшін орташа босату тарифі – 32,04 тенге
 - 1-денгей – 30,38 тенге;
 - 2-денгей – 38,45 тенге;
 - 3-денгей – 48,06 тенге.
- Бюджеттік ұйымдар үшін тариф – 41,80 тенге;
- Өзге тұтынушылар үшін тариф – 41,80 тенге;
- ӘМБАТТ, АЭА және ИА кәсіпорындар үшін тариф – 37,48 тенге.

Электрмен жабдықтаудың шекті бағасын көтерудің негіздеме-лері:

- Бірыңғай сатып алушының электр энергиясы бағасының, беру жөніндегі қызметтерге және электр қуатының жүктемені көтеруге электр қуатының эфирлігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтерге бағаның ұлғаюы нәтижесінде туындаған Қағидалардың 16-тармағына сәйкес келісілген шекті бағада ескерілген және нақты шығыстар арасындағы айырмасы.
- Жабдықтау үстемесінің ұлғаюы (ҚР заңнамасында белгіленген экологиялық апат аймақтарында түру үшін қосымша төлемдерді ескере отырып еңбекақы төлеуге арналған шығындар (<https://stat.gov.kz>), материалдық шығындарды, өзге ұйымдардың қызметтері және т.б.).
- Шекті баға құрылымында ескерілмеген Бірыңғай сатып алушының бағасының және ілесіп қызметтер тарифтерін өсуінен болған зағалдарды ескере отырып табысты түзетуі.

Қазіргі таңда электр энергиясын бөлшек саудада өткізу (электрмен жабдықтау) қызметтері бойынша жоғарыда көрсетілген тарифтердің жобалары Департаментте қаралауда.

«ҚЭТТҚ» АҚ электр энергиясын бөлшек саудада өткізу (электрмен жабдықтау) қызметтері бағасының алдағы өсуі туралы толық ақпаратпен «Монополист» <https://monopolist.gov.kz/> және «ҚЭТТҚ» АҚ <https://www.krek.kz/> сайттарында танысуға болады.

Хабарландыру

«Сыр бойы» КС» ЖШС 2026 жылдың 21 тамызы күні сағат 15:00-де Қызылорда қаласы, Қонаев көшесі, №33 мекенжайда серіктестік қатысушыларының жалпы жиналысы өткізілетінін хабарлайды.

Күн тәртібінде:

- Серіктестіктің қатысушылары үлестерін азайту/көбейту, жанадан қабылдау/шығару, несие лимитін бөлу, осы өзгерістерді серіктестіктің Жарғысына, Құрылтай шартына енгізу, уәкілетті органға тіркеу туралы.
- «АНҚ» АҚ арқылы несие рәсімдеу шарты мен ережелерін, серіктестіктің жарғылық қорынан берілетін ережелеріне және серіктестік ішкі нормативтік құжаттарына өзгерістер енгізу, бекіту туралы.

Сонымен қатар қатысушыларға күн тәртібіне қосатын ұсыныс-пікірлерініз бар болса, жиналыс ашылғанға дейін 3 күн ішінде серіктестікке ұсынуларыңызды, жиналысқа міндетті түрде қатысуларыңызды сұраймыз.

«Сыр бойы» КС» ЖШС әкімшілігі.
(БИН: 061 140 005 106)

Кәсіпкерлерді әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілерінің тізіліміне енгізу бойынша өтініштерді қабылдаудың басталғаны туралы ХАБАРЛАНДЫРУ

Ұйымдастырушы: «Қызылорда облысының кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармасы» КММ
Орналасқан жері: Қызылорда қаласы, Сұлтан Бейбарыс көшесі, құрылыс I
Байланыс телефоны: +7 (7242) 60-54-08, 60-54-07

Өтінімдерді қабылдау нысанына: Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің м.а. 2023 жылғы 17 шілдедегі №140 бұйрығы шеңберінде әлеуметтік және кәсіпкерлік субъектілерінің тізіліміне өз қызметін әлеуметтік кәсіпкерлік саласында жүзеге асыратын жеке кәсіпкерлер және заңды тұлғалар (ірі кәсіпкерлік субъектілерін қоспағанда) енгізіледі.

Өтінімдерді беру орны: Қызылорда қаласы, Сұлтан Бейбарыс көшесі, құрылыс I.
Құжаттамаларды ұсыну мерзімі: 2026 жылдың 1 маусымынан бастап 2026 жылдың 15 маусым аралығы (жұмыс күндері).

Өтінімдерді берудің басталу күні мен уақыты: 2026 жылдың «1» қыркүйек сағат 09:00.

Өтінімдерді берудің аяқталу күні мен уақыты: 2026 жылдың «15» қыркүйек сағат 19:00.

Көрсетілген мерзім өткеннен кейін келіп түскен өтінімдер қабылданылатынын ескертеміз.

Әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілерінің тізіліміне Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің м.а. 2023 жылғы 17 шілдедегі №140 бұйрығымен бекітілген Әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілерінің тізілімін жүргізу қағидаларына (бұдан әрі – қағидалар) сәйкес өз қызметін әлеуметтік кәсіпкерлік саласында жүзеге асыратын жеке кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар (ірі кәсіпкерлік субъектілерін қоспағанда) енгізіледі.

Әлеуметтік кәсіпкерлік тізіліміне келесі санатқа жататын кәсіпкерлер енгізуі мүмкін бола алады:

- 1 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 2 санат – мүгедектігі бар адамдарды;
- 3 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 4 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 5 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 6 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 7 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 8 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 9 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 10 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 11 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 12 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 13 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 14 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 15 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 16 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 17 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 18 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 19 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 20 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 21 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 22 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 23 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 24 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 25 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 26 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 27 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 28 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 29 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 30 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 31 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 32 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 33 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 34 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 35 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 36 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 37 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 38 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 39 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 40 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 41 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 42 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 43 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 44 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 45 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 46 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 47 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 48 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 49 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 50 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 51 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 52 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 53 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 54 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 55 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 56 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 57 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 58 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 59 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 60 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 61 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 62 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 63 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 64 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 65 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 66 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 67 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 68 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 69 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 70 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 71 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 72 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 73 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 74 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
- 75 санат – келесі халықтың әлеуметтік осал топтарын жұмыспен қамтуға ықпал ететін әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілері;
-